

Varde Kommune

Alslev Børnehave - Hedevang

Børnehaven Hedevang

Rapporten er hentet: 23-06-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019	6
2.1	Børnesyn	6
2.2	Dannelse og børneperspektiv	7
2.3	Leg	8
2.4	Læring	9
2.5	Børnefællesskaber	10
2.6	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	11
2.7	Samarbejde med forældre om børns læring	12
2.8	Børn i udsatte positioner	13
2.9	Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	14
3	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER	16
3.1	Samspil og relationer	16
3.2	Evaluerende pædagogisk praksis	17
4	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	19
4.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	19
4.2	Pædagogisk læringsmiljø	21
4.3	Samarbejde med forældre om børns læring	21
4.4	Børn i udsatte positioner	22
4.5	Sammenhæng til børnehaveklassen	23
5	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	24
5.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	24
5.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	25
6	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	26
6.1	Alsidig personlig udvikling	26
6.2	Social udvikling	28
6.3	Kommunikation og sprog	30
6.4	Krop, sanser og bevægelse	32
6.5	Natur, udeliv og science	34
6.6	Kultur, æstetik og fællesskab	36
7	EVALUERINGSKULTUR	38
7.1	Evalueringskultur	38
7.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	39
8	UDVIKLINGSPLANER	40

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
-----------	---------------	--------------	------------	------------------

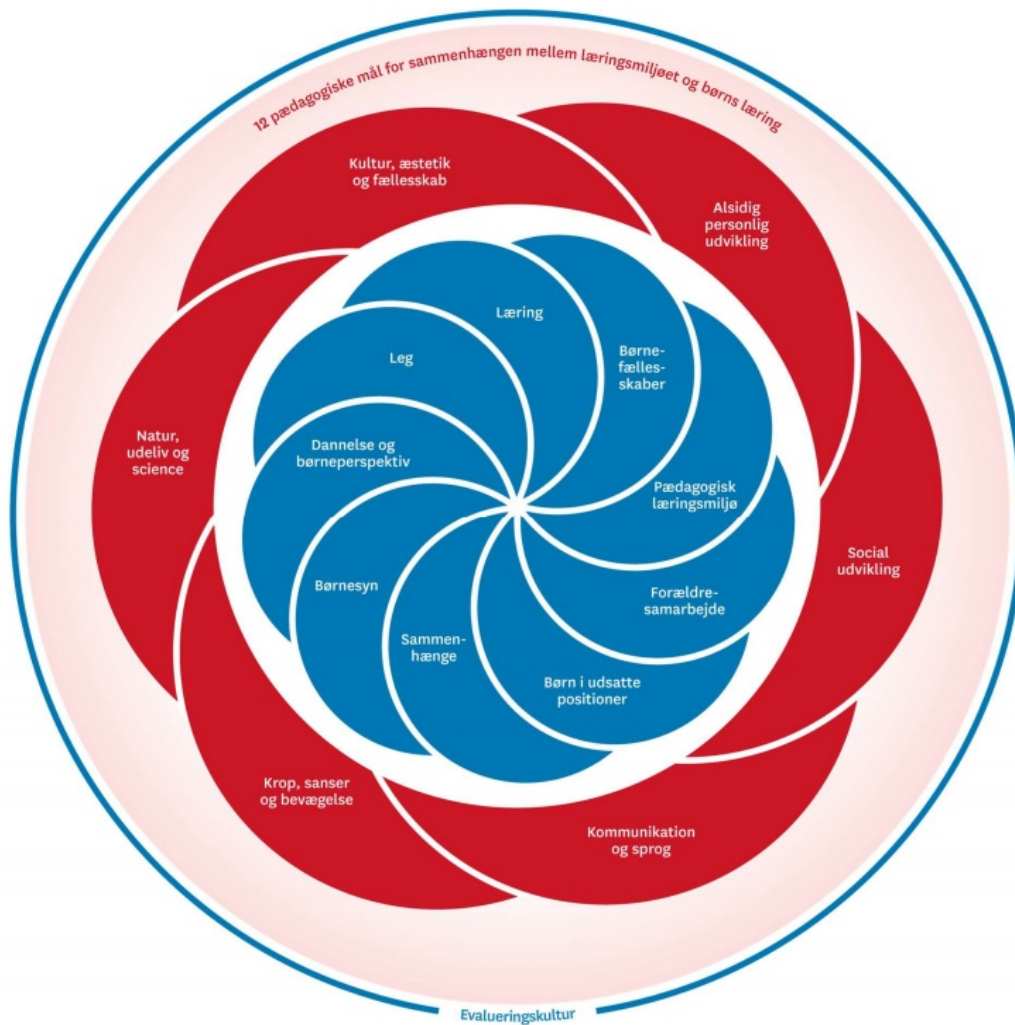
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Børnehaven Hedevang, som er et dagtilbud for børn fra 3-6 år, er en del af det fællesledede Dagtilbuddet Midt, der omfatter de kommunale dagtilbud i Varde By.

Daglig leder er Lene Nielsen og dagtilbudsleder i Dagtilbuddet Midt er Pia Jæger Kehlet.

I Dagtilbuddet Midt arbejder vi med det formål at give børnene tillid, tryghed og anerkendelse gennem tydelighed, respekt og nærvær, dette med afsæt i Varde Kommunes værdier: ordentlig, værdiskabende og stærk.

Daginstitutionen Hedevang er beliggende i Alslev by tæt på skov, hede, eng og vand og er normeret til 100 børnehalebørn.

Huset er opdelt i 4 grupper, rød, gul, grøn og blå. Førskolebørnene er samlet i en gruppe, mens resten af grupperne er en blanding af de 3-5 årige. Huset har et kreativt rum, et værksted, et soverum, et pude/tumle rum og et stort lyst fællesrum.

Forældrebestyrelsen i Dagtilbuddet Midt består i videst muligt omfang af en forældrevalgt repræsentant fra hver af de otte afdelinger, Dagtilbudslederen og Souschefen er ligeledes en del af bestyrelsen, ligesom to medarbejderrepræsentanter. Forældrebestyrelsen mødes som udgangspunkt 4 gange om året og tager sig af forhold, som vedrører samarbejde med det politiske og forvaltningsmæssige niveau for hele Dagtilbuddet Midt, eksempelvis høringssvar, politikudvikling og årlige dialogmøder. Forældrebestyrelsesrepræsentanterne er også en del af deres egen institutions forældreråd, hvor forældre, som har meldt sig til denne post, mødes cirka 3-4 gange årligt med daglig leder. Møderne handler om aktuelle ting i institutionen og planlægning af sociale arrangementer, søgning af fonde m.v..

I Hedevang børnehave tager vi i det pædagogiske arbejde afsæt i vores værdier, som er tillid, omsorg og respekt gennem anerkendelse og nærvær i relationen. Vi arbejder i hele huset ud fra de 8 samspilstemaer i ICDP, et anerkendende menneskesyn og er optaget af, gennem et grundlæggende tilknytningsskabende relationsarbejde, at støtte, guide og udfordre børnene til mestring af nye færdigheder og indlæring af nye kompetencer indenfor deres nærmeste udviklingszone.

Vi arbejder struktureret og sætter nærvær øverst på dagsordenen. Vi er optaget af at skabe læringsmiljøer, der tilgodeser, at børnene er medskabere af deres egen læring. Vi arbejder med "Fra intention til Handling", som grundlæggende har følgende elementer i fokus: at skabe en reflekteret og tilrettelagt pædagogisk praksis med fokus på læring og inklusion, at skabe et målrettet forældresamarbejde, en stærk evalueringskultur med fokus på kvalitetsudvikling samt at sikre et professionelt og tydeligt lederskab på alle niveauer. Derudover er vi optaget af de nye styrkede pædagogiske læreplaner i forhold hertil og demokratiske processer i børnehøjde.

Vi arbejder tværfagligt og modtager konsultativ bistand fra såvel psykologer, sundhedsplejersker, fysioterapeuter, tale/høre konsulenter og socialrådgivere ud fra et helhedssyn omkring barnet og familien.

Vi arbejder tæt sammen med alle forældre for at understøtte familien og børnene bedst muligt. Forældrene er til enhver tid vores vigtigste samarbejdspartnere.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019

Evalueringsinstituttet (EVA) har i 2019 udgivet en revideret udgave af Redskab til selvevaluering, som er et redskab der blandt andet kommer omkring tematikkerne i det pædagogiske grundlag. Selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG									FOKUSOMRÅDER	
	Børnesyn	Dannelse og børneperspektiv	Leg	Læring	Børnefællesskaber	Læringsmiljø hele dagen	Samarbejde med forældre	Børn i udsatte positioner	Sammenhæng til bhk.	Samspil og relationer	Evaluering af praksis
09-06-2021	3,7	3,0	3,7	4,0	4,0	3,3	3,7	4,0	3,3	4,3	4,3

2.1 Børnesyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan kommer vores børnesyn til udtryk i hverdagen og i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljøer i vores dagtilbud?
- Hvordan lykkes vi med at skabe rammerne for et godt børneliv, hvor der er plads og ro til at være barn?
- Hvordan oplever børnene, at vi ser dem som kompetente og selvstændige i vores pædagogiske praksis?
- På hvilke måder arbejder vi med børn som aktive medskabere af egen udvikling?

Den voksne arbejder ud fra de 8 samspilstemaer i ICDP, hvor den voksne tilpasser aktiviteten løbene og justerer sig, så det enkelte barns interesse fastholdes. I samspillet med barnet er det vigtigt at være opmærksom på barnets ønsker og handlinger, følelser og kropssprog. Til en vis grad følge barnets initiativ, og vise interesse for det, barnet er optaget af. Barnet vil opfatte, at den voksne værdsætter, dets initiativer, når der svares på dets udspil. Den voksne må skiftevis lade barnet føre an og hjælpe og understøtte barnet i aktiviteter, der udvider barnets kompetencer.

Vi sørger for at børnene får medbestemmelse i de forskellige aktiviteter og emner vi arbejder med - vi følger børnenes spor og ved hvornår vi skal gå foran, ved siden af og bagved.

Børnene oplever de er kompetente og selvstændige; i madpakkesituationen - børnene bestemmer selv i hvilken rækkefølge de vil spise det madpakken indeholder. I garderobesituationen - selvhjulpethed, de større børn hjælper de mindre og de voksne ved hvornår de skal være foran, ved siden af og de kan selv.

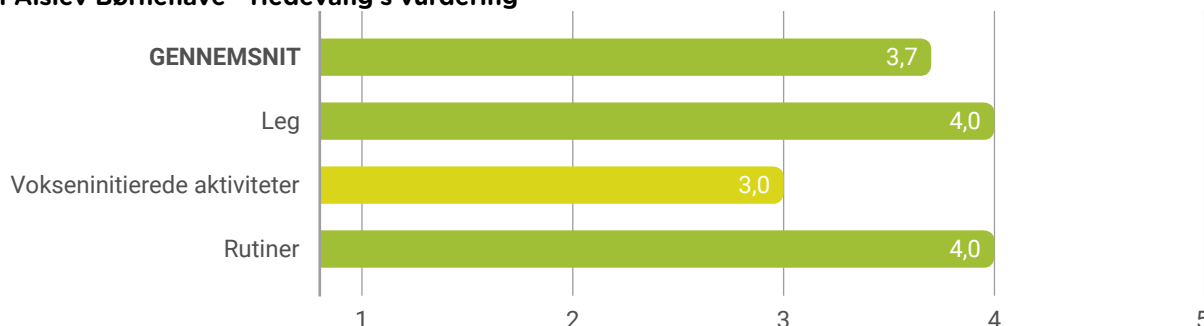
Vi arbejder med Demokrati i børnehøjde, derfor er det den voksne der bestemmer emnet, men børnene spørges hvad de vil fylde i emnet. Eks: Det overordnede emne var dyr i verden, børnene blev spurgt til om hvilke dyr de vil vide noget om og hvad de vil vide om det dyr. Børnene var vilde med projektet, da de var medskabere af egen læring og udvikling.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer?*

2.1.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.2 Dannelse og børneperspektiv

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan forstår vi dannelse? Og hvordan afspejles den forståelse i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvornår har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle vores pædagogiske læringsmiljø?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør det i dag?

Dannelse er hvordan vi justere os ind i fællesskabet - hvordan vi taler med hinanden, lytter og forstår hinandens følelser, uden at komme til at gå over den andens grænse. Derfor arbejder vi ud fra de 8 samspilstemaer i ICDP og bruger grundprincipperne i NUSSA med voksenstyret lege, der hjælper børn til at justere sig selv og sine følelser i fællesskabet. Vi som de voksne skal guide og vejlede alle børn ind i inkluderende fællesskaber og være opmærksomme på at alle har en tæt tilknytning til mindst en voksen og venner at lege med. Derfor er det vigtigt at vi bliver mere systematiseret ind i at inklusionskortlægge alle børn i Hedevang.

Vi indrager altid børnene når vi påbegynder et nyt emne - de bliver spurgt hvad de gerne vil høre/lære/arbejde med, når vi har om f.eks emnet "Dyr i verden" eller "Vind, vand, jord og ild" eller "Sørøver på havet" m.m.

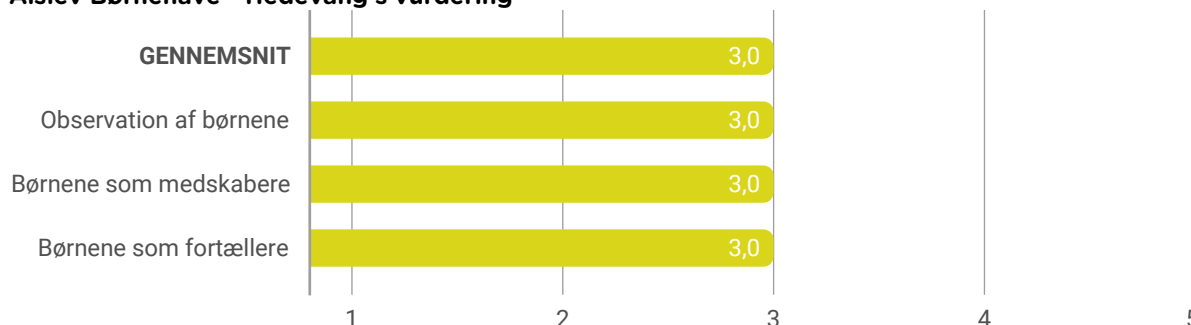
Det kunne være relevant at spørge børnene i form af interviews; Hvad kunne i tænke jer man kunne lege med indenfor? Hvad skal være i dette rum/jeres grupperum? Hvad kunne i tænke jer af nye ting på legepladsen? o.s.v.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.3 Leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan oplever børnene i vores dagtilbud, at vi anerkender og skaber rum for legen i den hverdag og i det pædagogiske læringsmiljø, vi tilrettelægger for børnene?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvad gør vi for, at børnene får mulighed for at afprøve forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

At vi indretter læringsmiljøet efter hvad det er børnene kalder på. Ud fra de muligheder institutionen giver. Vi er meget åbne for at modtage og skaffe materialer og legetøj som kan give ny inspiration til børnenes leg. Vi er gode til at skifte læringsmiljøer og bruger de muligheder der er i lokalmiljøet for at skabe alsidighed for børnene. Vi flekser med at bruge ude og inde miljøet.

Vi forstørrer børnenes evner og interesser for at styrke deres synlighed og relation til børnegruppen. F.eks hvis et barn ikke har så meget fantasi og er lidt ensopret så de andre mister interessen for denne, er det vigtigt at vi forstærker og forstørrer de kvaliteter som barnet kan byde ind med i fællesskabet. At vi accepterer og prøver at tilgode se børnene individuelt, for at de bliver set og forstået rigtigt.

Vi tilrettelægger pædagogiske aktiviteter så alle børn får mulighed for at komme i fokus, eks den der taler, den der bestemmer hvad vi skal, hvilken leg, sang skal vi have mm.

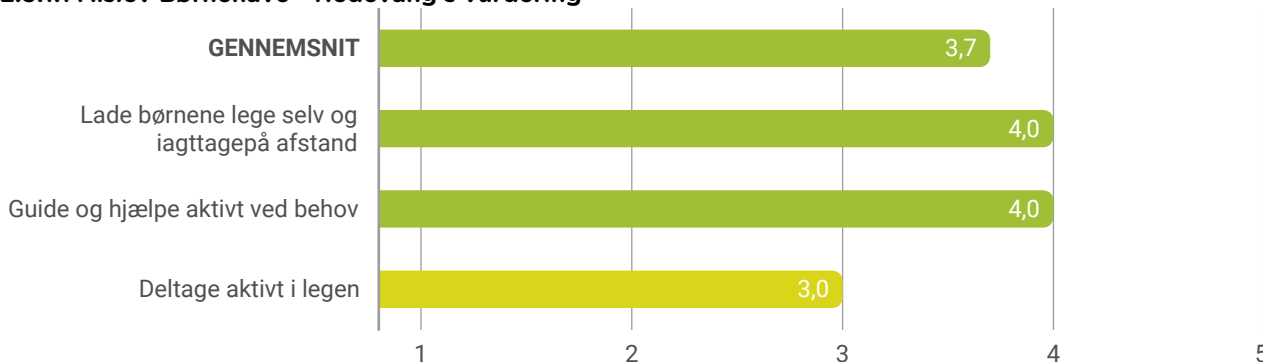
Vi reflekterer og evaluere løbende via vores refleksionsmøder uden og med daglig leder på tegn i børnenes leg på læring og udvikling.

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?*

2.3.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.4 Læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring?
- På hvilke måder har vi fokus på læring gennem hele dagen (i både leg, aktiviteter og rutiner)?
- Hvad er vores rolle i forhold til at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i børneinitierede lege og aktiviteter?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkedes med at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer ud fra en bred læringsforståelse?

Vi gør temaer visuelt tilgængelige for børnene. F.eks. Vi ligger billeder på borde under dugen, så børnene kan se sig selv i forskellige situationer. Vi bruger forskellige læringsstile da børn lærer forskelligt når vi har et emne. F.eks da vi havde om dyr. Da fortalte vi om dyret, vi så film om dyret, hørte historier vi selv havde lavet om dyret, lavede lege om dyret, sang om dyret og lavede et kreativt produkt af dyret.

Snakker om det børnene er optaget af pt. Eks madvaner i hjemmet.

Vi skifter læringsum for børnene. Eks starter inde, går ud, så går vi ind til gruppetid eller på tur i nærmiljøet. Vi går på legepladsen igen og sætter ting i gang på børnenes initiativ, eks vandmiljø, snitteting, fodboldkamp mm. Vi guider og vejleder børnene gennem hele dagen, så de bliver selvhjulpne. Vi giver dem tid og ro til at kunne gøre det selv.

Vi kigger på vores børnemiljø, for at have fokus på om børnene har de gode rammer f.eks i garderoben og på badeværelset, til frugt mm. Vi skal blive gode til at se på overgange, så vi kan justere os ift børnegruppe, selvhjulpnehed og plads.

ved de yngste er vi meget guidende og vejledende for at skabe roen og overblikket for barnet. Vi skal gå foran, ved siden af og bagved, så de kan udvikle sig til mere selvhjulpne. Når de bliver ældre er vi stadig guidende men også reflekterende sammen med børnene, så de selv kan gå forrest når de skal videre i skolen og kunne handle på egen hånd.

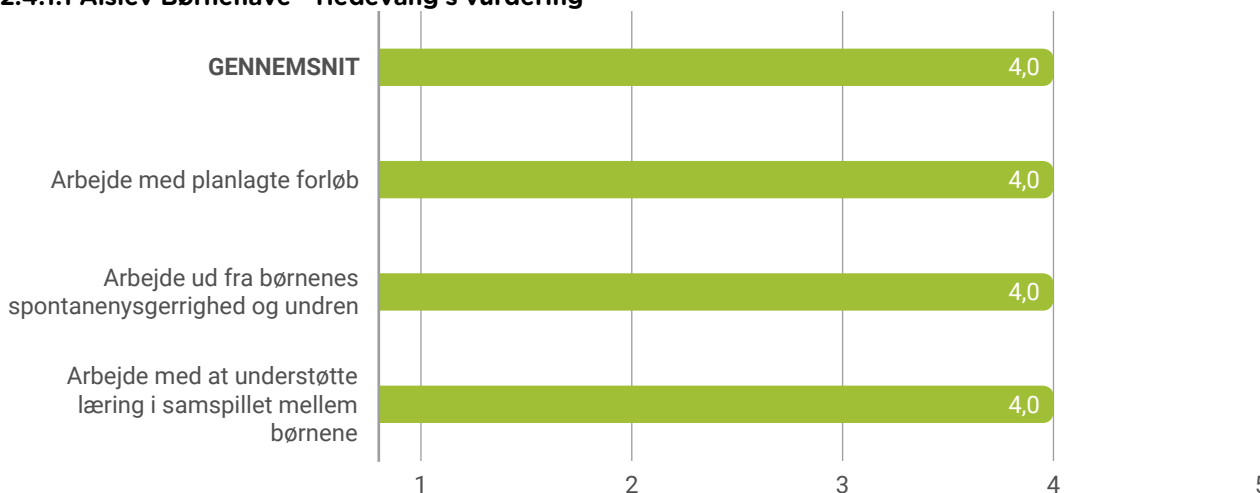
vi holder løbende refleksionsmøder hvor vi vender vores hverdag på gruppen. På p-møder har vi emner oppe, som er nødvendige for at vores pædagogiske læringsmiljøer fungerer bedst mulig i hele huset.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på hver af disse udvalgte tilgange, når vi arbejder ud fra et bredt læringsbegreb?

2.4.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.5 Børnefællesskaber

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi pædagogisk med at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab?
- Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge gode relationer?
- Hvordan understøtter vi forældrenes rolle i forhold til at bidrage til velfungerende børnefællesskaber i vores dagtilbud?
- I hvilke situationer er det lykkedes os at skabe velfungerende børnefællesskaber, hvor alle børn er med?

På gruppen lader vi børnene tage ansvar for og med hinanden. Eks. Lader vi de ældste på gruppen hjælpe de små på tur eller i løbet af dagen, hvor de yngste har brug for en at følges med, når de skal prøve noget nyt. Vi laver samarbejdslege og regellege hvor børnene får lært spillereglerne for det at være i et større fællesskab. Vi arbejder med dannelse. Eks snakker med børnene om hvordan vi gerne vil være sammen, eks vente på tur og være god til at lytte. Vi læser f.eks bøger der omhandler det mm.

Vi vil gerne arbejde mere i små grupper, så hvert barn får mere plads til at komme til orde og blive set af de andre børn og den voksne. Det giver ro og bedre mulighed for god dialog.

Vi opfordrer forældrene til at gå i dialog med os, i stedet for at brokke sig på facebook eller rundt omkring i byen, hvis de oplever noget de er utilfredse med eller hvis deres barn ikke er i trivsel. Forældrene er en stor medspiller når børn skal have nye legerelationer. Det betyder meget at børnene har legeaftaler i deres hjem. Det giver tættere relationer og mere respekt/forståelse for hinanden som barn. Vi samarbejder tæt med forældrene, når vi oplever at børnene ikke trives i børnehaven eller i hjemmet via samtaler og evt. inddragelse af andre instanser. Vi opfordrer forældrene til at tale børnehaven og de andre børn og forældre op, så deres eget barn får en positiv tilgang til deres barns hverdag.

Vi har vores årgangsforældre som skal bidrage til at alle i årgangen kender hinanden.

Forslag til forældremødet næste gang: Gruppearbejde mellem forældre: Spørgsmål: hvordan skal man bruge facebook eller de sociale medier i forhold til at skabe en god kultur både i børnehaven og skole? Hvilke ønsker er der til sociale

arrangementer i børnehaven (eks afslutningsfest med forældre på blå)? Bruger i AULA og hvordan?

I Hedevang lykkes vi med velfungerende børnefællesskaber dagligt. Vi har dygtige og velfungerende børn, som er med til at bidrage til at skabe et miljø, hvor alle kan være deltagere, med deres behov og med de udfordringer de nu har.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnefællesskaber?*

2.5.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.6 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Oplever vi, at vi har brug for mere eller en anden viden og kompetence for at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen?

Når vi laver vores FITH skema tager vi udgangs punkt i det som børnene efterspørger og som vi kan se at børnene kalder på. Dette både i deres leg, rutiner og pædagogisk tilrettelagte aktiviteter.

Vi har ligeledes drøftelser i hele personalegruppen om hvordan vi kan hjælpe hinanden så overgangene bliver så nænsomme for børnene som muligt. At overgangene giver mening for børnene.

Vi har på grupperne på skift en ude dag, så de andre grupper har mere plads til at have pædagogiske aktiviteter, læringsmiljøer i små grupper.

Vi justere os så vidt det er muligt efter børnenes behov og det de kalder på, på den enkelte dag. Hvis der er et barn som er meget ked af det og er utryk bliver vi hjemme med nogle børn og laver nogle aktiviteter som passer til denne gruppe børn.

Vi bruger vores dialogprofiler som laves to gange årligt til at danne vores IH grupper og til brug af udarbejdelse af FITH. Vi har oplevet at der var en gruppe børn som ikke kunne mestre at være i garderoben, det blev til at de løb rundt og

fjollede, i stedet for at tage deres tøj på. Her fik børnene et stempel, for at komme roligt ud i garderoben, og få tøj på. Vi kan se de tager det lærte til sig, når vi har haft en aktivitet i fx gruppetid som de tager med ud og leger videre udenfor. Vi er vidende om det, når der er en forældre der fortæller at barnet leger videre hjemme. På en gruppe er der arbejdet med Happelappeland, som de leger selv, samt henter andre voksne som ikke er på gruppen til at lege det med dem.

Efter denne FITH periode vil vi prøve at evaluere med børnene, hvor vi laver smileys på gulvet, med glad, mellem og sur, som børnene kan vælge og vi kan evaluere på bagefter.

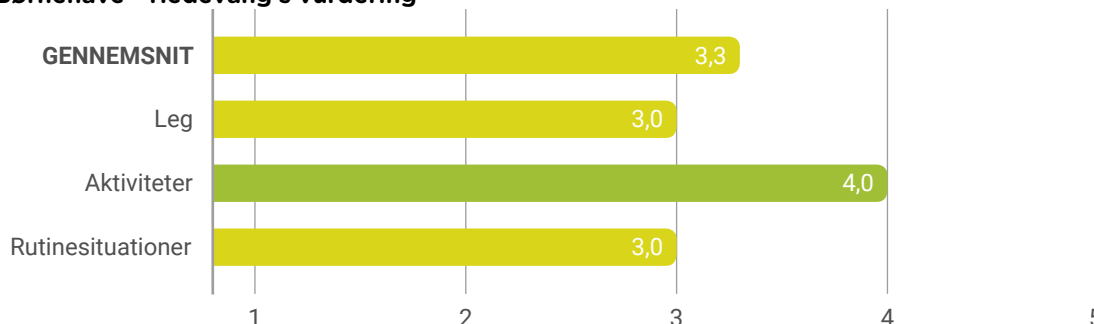
At vi bliver dygtigere til at bruge vores kompetencer når vi ikke lige har gruppe tid. NUSSA, Motorik, Sprog og Digitalisering.

Vi oplever at vi mangler tættere sparring, samt observationer fra fagfolk, da vi ikke har de samme kompetencer som psykologer, Socialrådgivere, fys, ergo og tale/hørekonsulenterne. Derfor skal vi blive dygtigere til at lave flere tidlige indsatsforløb og opsøge mere sparring ved Psykolog, socialrådgiver, fys, ergo, og tale/hørekonsulenterne

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse udvalgte dimensioner?*

2.6.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.7 Samarbejde med forældre om børns læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning?

Vi taler løbende med forældrene, hvis der er små beskeder.

Vi skriver om vores hverdag, og det vi laver i gruppetid på AULA. Samt tilbyder vi 3-6 måneders samtale, førskole samtaler, samt samtaler efter behov.

Vi oplever at der er et godt samarbejde. Børnenes forældre er meget åbne og vil gerne samarbejde omkring deres børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dette er tydelig når vi sammen udfylder en handleplan på barnet.

Et eksempel kan være at vi på et personale møde har drøftet sundhed og kost. Efterfølgende har dette været taget med på et møde i forældrerådet, hvor der var en enighed i de drøftelser som personalet har haft.

Vi justerer os i forhold til forældrene. Vi tilpasser tid og miljø efter hvilken besked vi vil give til forældrene.

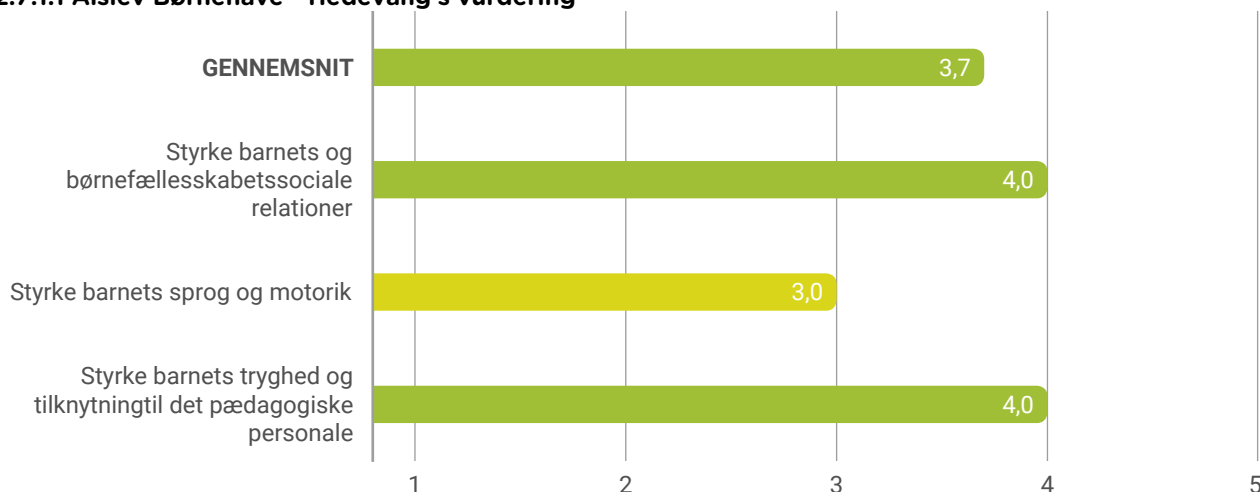
Vi får feedback fra forældrerådet, og til vores 3- månederssamtale, der er vedhæftet et evalueringsskema til forældrene, hvor de kan evaluere på deres barns start i børnehaven.

Efter et tilsyns besøg blev der påpeget, at forældre ikke havde en særlig god kontakt til personalet når de afleverede deres barn. Der udarbejdede vi et klods system, hvor forældrene kunne give deres vurdering af afleveringen af deres barn den pågældende dag og derigennem blev vi alle opmærksomme på vigtigheden af forældrekontakt i afleveringssituationen.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for disse udvalgte situationer?*

2.7.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.8 Børn i udsatte positioner

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljøer, så de understøtter læring, trivsel, udvikling og dannelse hos børn i udsatte positioner?
- Har vi i tilstrækkeligt omfang faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi har blik for alle de børn, der er i periferien af børnefællesskabet - og dem, hvis udsathed er mindre synlig?
- Hvordan fungerer vores eventuelle samarbejde med andre instanser som PPR, sundhedspleje, tale-hørepedagog mv.?

Vi udarbejder handleplaner på de børn der har et behov sammen med forældrene. Vores læringsmiljøer afspejler de punkter barnet har brug for støtte, vejledning og guidning i.

Vi har faglige dialoger om hvordan vi kan understøtte forskellige børn, til vores refleksionsmøder og personalemøder. Vi bruger relationscirklen fra ICDP, hvor vi kan se om alle børn har kontakt til en voksen. Dette kan vi blive langt bedre til.

Her ud over bruger vi vores dialogprofil, samt refleksionsmøder.

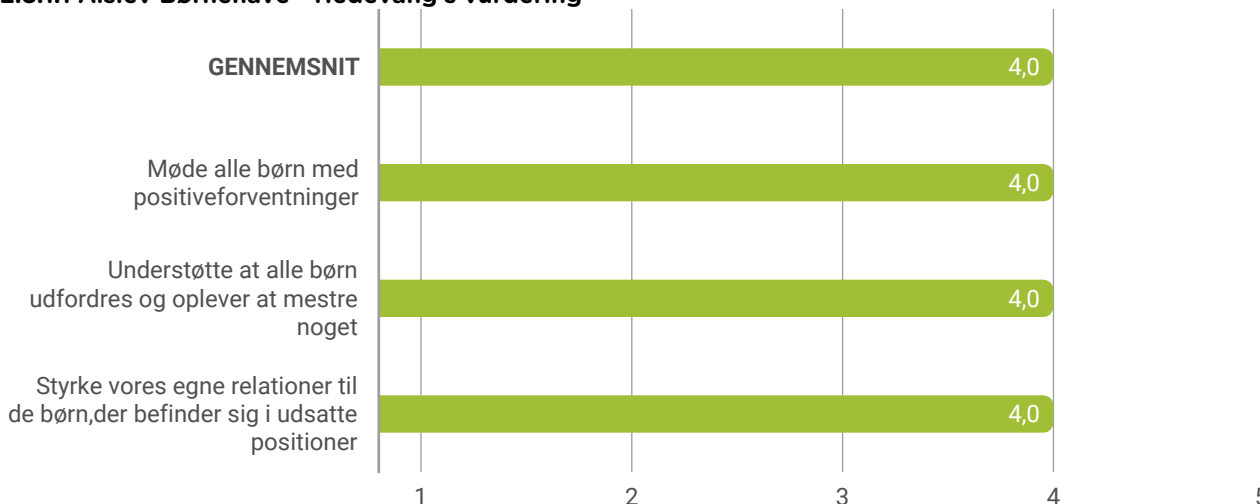
Der er et godt samarbejde med de forskellige fagpersoner, dog oplever vi at der går viden tabt i viderformidlingen fra eksterne fagpersoner til forældre, når denne viden skal formidles gennem os.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad bruger vi disse udvalgte pædagogiske tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?*

2.8.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

2.9 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilke gode eller dårlige erfaringer har vi med pædagogiske tiltag og initiativer rettet mod kommende skolebørn?
- Hvad mener vi, er de vigtigste faktorer for, at børn oplever tryghed og sammenhæng i overgange?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med skole, fritidshjem/SFO eller andre dagtilbud i forbindelse med overgange?
- Hvordan kan vi følge op på, hvordan børnene har oplevet overgangen fra dagtilbud til skole eller SFO/fritidshjem?

De gode erfaringer vi har er, at vi samler skolegruppen, i det sidste år i børnehaven. Børnene er medbestemmende i dagens aktiviteter/hverdag, og viser interesse i dette. Selvhjulpethed omkring toiletbesøg og påklædning.

At kunne samarbejde med hele børnegruppen, og vigtigheden i at blive en del af det store fællesskab. Dette betyder, at man kan tilbyde hinandens kompetencer og derigennem hjælpe hinanden. (Accept af forskelligheder).

Der skal dannes gode relationer til de voksne i skolen, for at skabe tryghed. Børnene skal opleve, at den viden som de har fra børnehaven, kan viderebringes i skolen. Det har stor betydning, at børnegruppen ved hvem der går i overgangen over en, for at skabe tryghed og vigtigheden i, at vide hvem de andre børn er.

De skal have troen på sig selv, det vil sige højt selvværd.

Vi skaber sammenhæng ved at sende det sidste års FITH skema til skolen, for at skabe genkendelighed. Derudover er der også en overleveringssamtale imellem børnehave – skole.

F.eks. At børnehave og skolen arbejder med samme emne, men på forskellige måder og sværhedsgrader.

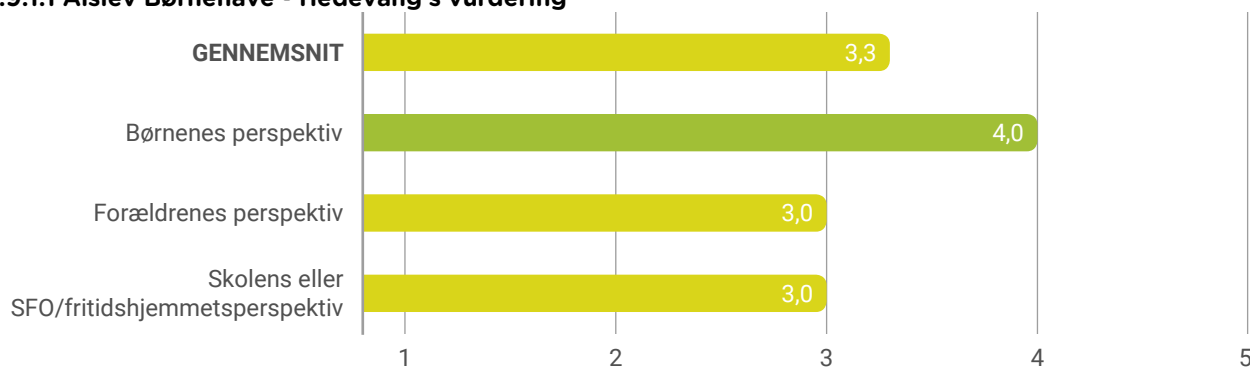
Grundet Corona har der stort set ikke været et samarbejde i 1,5 år. Samarbejdet før Corona var godt. "Besøgsdage i skolen, og brugen af SFOens lokaler". Før inviterede vi hinanden til forskellige begivenheder – f.eks. Teater.

Det optimale ville være, at man får en tilbagemelding og evaluering fra skolen omkring børnegruppens overgang. Hvordan er det gået, for at kunne vide hvad der kunne blive bedre eller, hvad var godt.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad inddrager vi disse udvalgte perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?*

2.9.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

3 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER

3.1 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer i løbet af dagen?
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Den voksne er fordybet med børn i små grupper og børnene ved hvilken voksen, de skal være sammen med. Fx sidder man med børnene og taler om Titanic og fortsætter med Jutlandia. En stor samhørighed opnås, når man tager udgangspunkt i det som interesser børnene. Fx hopper et par pige i en vandpyt og opdager at det kommer ringe i vandet, når de kigger på pytten. Vi undre os sammen over, hvordan de opstår og kigger mod himlen og konstatere at det er dråber. De hopper lidt i pytten og der opstår bobler og hvorfor det.

Vores oplevelse af ikke at være tilgængelig er, at det er i overgange/skift i garderobe situationer, toilet tider, i de situationer, hvor der er mangle af personaler af forskellige årsager. Hvilket vi arbejder med at strukturere os ud af via en strukturplan. Dette så man ved hvor man skal være som voksen og er der fravær, så skal det struktureres anderledes. Vi er obs på at tale i børnehøjde og vi skal have fokus på tale tale i korte sætninger, så vi ikke taler dem ihjel. Vi skal være obs på, hvordan vi taler til det enkelte barn og justere os ift deres udvikling. Vi skal være obs på sproget i fx garderobe situationen, når de voksne er pressede i bl.a. de voksnes struktur. Vores kropssprog og verbale sprog ændre sig ift pressede situationer, hvilket vi skal være bevidste om, så vi kan justere os.

Den tætte tilknytning begynder i de små grupper, hvor de bliver trygge ved at gå i børnehaven og hvad det indebære fx nye venner, hvordan klare vi toilet situationer, garderobe situationer, hvordan leger vi sammen, være obs på det enkelte "nye" barn. At lade de store børn, hjælpe de yngste så de bliver trygge i børnehaven og stukturen. Børnene bliver opmærksomme på hinandens kompetencer, og ved hvem der kan hjælpe i forskellige situationer.

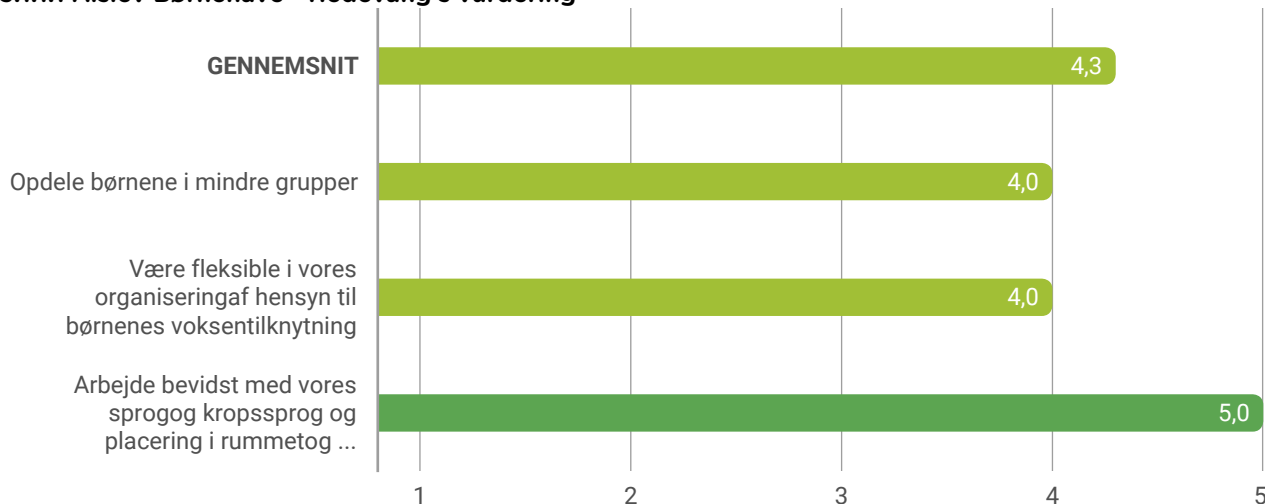
Vi som voksne skal være bevidste om, at nye børn skal have hjælp til at komme ind i børnegruppen, enten via. Voksenstyrede aktiviteter, eller børnenes interesser og når aktiviteten/legen er i flow, trækker vi os på behagelig afstand.

3.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på disse udvalgte tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

3.1.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

3.2 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for på aktiviteterne eller på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering til at justere vores pædagogiske læringsmiljø?

Vi evaluere det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse bl.a. ved Refleksionsmøder uden og med daglig leder, til fredagsmøder, P.M og Pædagogiske dage. Vi justere vores pædagogiske praksis efter hvad refleksionsmøderne viser børnene kalder på. Vi reflektere både før, i og efter en situation/aktivitet dog ikke skriftligt, men med en kollega.

Vores evaluering er systematiseret ved at de ligger fast i kalenderen løbene under vores arbejde med et emne, der typisk løber over 2-3 måneder.

Vi er blevet bedre til at bruge refleksionen på, hvad får børnene ud af det, end på produktet. Vi skal have øje for det enkelte barns trivsel og udvikling. Fx kommer de voksne med et overordnet emne og derefter kommer børnene med hvert deres ønske til, hvad de vil fordybe sig i.

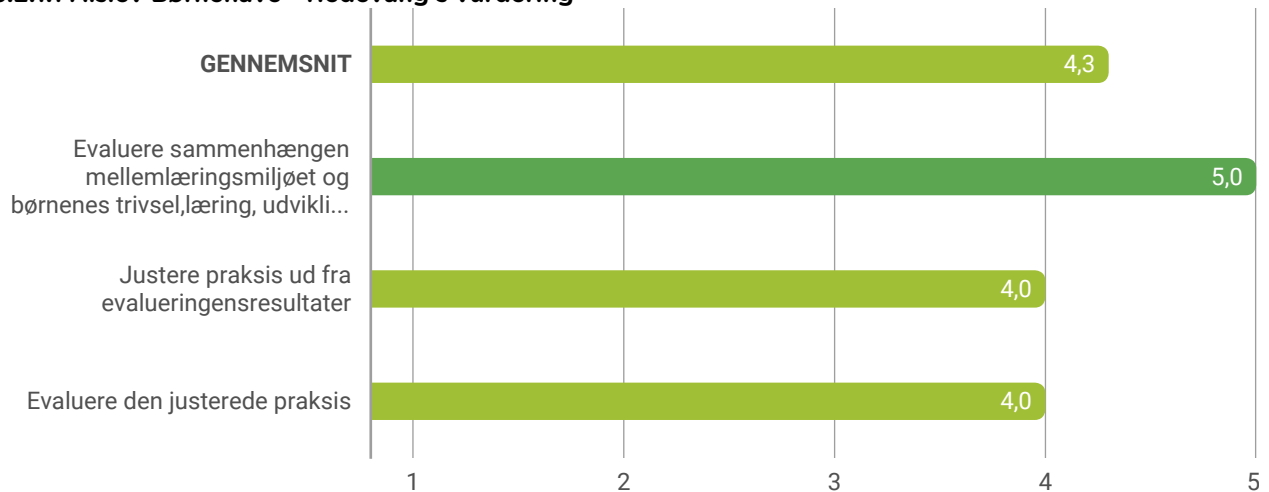
Gennem videns deling i personalegruppen giver man inspiration til at udvikle vores læringsmiljøer fx til denne pædagogiske dag, hvor emnet om dyr i Blå gruppe bliver delt. Ligeledes sker denne deling ved personalemøder, hvor vi specifikt går ind og arbejder med både ude og indelæringsmiljøet i fht. hvad vi har evalueret os frem til hvad børnegrupperne kalder på.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad er vi opmærksomme på disse udvalgte dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

3.2.1.1 Alslev Børnehave - Hedevang's vurdering

4 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

4.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Det, at være barn, er en værdi i sig selv. Vi ser børn som selvstændige individer, der aktivt bidrager til deres egen udvikling gennem relationer, krav og passende udfordringer fra kærlige voksne. Børn har, fra de bliver født, brug for en tæt følelsesmæssig relation til de voksne. Børn fødes med biologiske forudsætninger, men de har brug for aktivt samvær og positiv interesse fra andre mennesker for at udvikle deres personlighed. Det enkelte barn er unikt og har krav på at blive mødt med respekt for sin person og baggrund. Børn er født med mange potentialer og lyst til at lære om og udforske verden, men udviklingshastigheden varierer fra barn til barn. Vi har en anerkendende tilgang til børnene og lægger vægt på et omsorgsfuldt miljø, der giver plads til udvikling i trygge rammer.

Vi er i Hedevang børnehave stærkt inspireret af det pædagogiske værktøj ICDP. ICDP er en forkortelse af International Child Development Program, og er udviklet af den norske psykologiprofessor Karsten Hundige, Oslo. Der er tale om et såkaldt sensitiveringsprogram, hvor målet er at forbedre pædagogernes evne til at møde deres vuggestue- og børnehavebørn på børnenes egne præmisser både emotionelt og i kognitiv forstand. Hundige antager, at børn og unges udvikling og læring helt afhænger af de voksne, der omgiver dem - derfor er det også oplagt at fokusere på de professionelle kompetencer, når man vil forbedre en pædagogisk praksis. Bolden ligger, ifølge Hundige, hos de professionelle - ikke hos den lærende (barnet).

Vi tror på, at små fællesskaber styrker børnenes sociale færdigheder - at være en del af et overskueligt fællesskab, giver barnet mulighed for at opleve og afprøve sig selv i forhold til andre i et trygt og anerkendende miljø. Når barnet er trygt, kan det erobre og udvikle sig i det store fællesskab sammen med sin lille flok og kendte voksne.

Når barnet starter i børnehave, vil fokus typisk være på venskaber og kropsbevidsthed. Her vil der være fokus på relationerne, og hvad man kan med hinanden. Børnene vil være optaget af at dele, samt at give og tage fra hinanden. Vi viser børnene legemuligheder, så de første legerelationer og lege kan begynde. Det gør vi ved at sidde sammen med børnene og vise dem hvordan, og ved at skabe indbydende læringsmiljøer på stuen, som opfordrer til leg.

Vi bruger vores egen og de legepladser der ligger i Alslev til at øge kropsbevidsthed og give børnene erfaringer med, hvor meget kroppen kan, eller går til steder, hvor der er naturoplevelser, som vi gerne vil vise børnene. Børnene får også naturoplevelser, når de kører afsted med vores egen bus i Dagtilbuddet Midt. De første erfaringer med at blive selvhjulpne sker i garderoben, ved måltidet og ved middagsluren. Eksempelvis - tage tøj af og på, dække bord og være selvbestemmende over sin egen madpakke. Der er megen læring for børnene i hverdagsrutinerne.

Det er alle dele af barnets dag, såvel i daginstitutionen som i hjemmet, der er med til at understøtte barnets dannelse og forudsætning for udvikling. Derfor er det ligeledes væsentligt, at forældrene i samarbejde med institutionen har et medansvar i at skabe velfungerende børnefællesskaber præget af anerkendelse af alle familier, uanset deres forudsætninger. Vi har i et samarbejde med sundhedsplejersken, dagplejepædagogen og skolelederen etableret

årgangsforældre i Alslev. Hvor sundhedsplejersken som er den først der kommer hjem til familierne, hun deler en invitation ud, om at mødes med den årgang ens barn er født ind i på skolen. Der fortæller vi om hvor vigtigt et samarbejde forældrene har, for at skabe trivsel og inkluderende fællesskaber i denne årgang. De er velkomne til at bruge skolen og børnehavens lokaler til deres arrangementer. De skal gerne mødes mindst 2 gange i året.

Legen har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af hverdagen for børn og voksne i vores dagtilbud.

Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer bl.a. fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Børns spontane og selvorganiserede leg skal både anerkendes og respekteres og gives betydelig plads i hverdagen. De voksne vurderer løbende og systematisk gennem refleksion, om det er nødvendigt at rammesætte lege, så alle børnene trives i legen og får mod på at prøve nye roller og sociale kombinationer af, så alle børn har en positiv oplevelse af at "være med".

Legen understøtter muligheden for udvikling af kompetencer i forhold til de pædagogiske mål under hvert læreplanstema, som personalet har udvalgt som fokus. I Fra Intention Til Handling er legen en grundlæggende præmis for arbejdet med læreplanstemaerne.

Det er væsentligt, at den voksne går foran, bagved og ved siden af barnet. Det betyder, at den voksne tager initiativ til at lege med børnene.

Læring i Hedevang børnehave er både tilrettelagte pædagogiske aktiviteter og børneinitierede lege. Det er vigtigt, at hverdagen både indeholder tilrettelagte aktiviteter og lege som børnene selv tager initiativ til ud fra deres formåen og nærmeste udviklingszone. Det betyder for eksempel, at de mindste børn i dagtilbuddet bruger lang tid på at være sammen med de primære voksne og gruppen på "stuen" eller på legepladsen, da fokus er, at blive tryk nok til at kunne overskue nye indtryk og det store fællesskab. Modsat vil Hedevangs ældste børn ofte være på tur eller med i en aktivitet, der er tilpasset deres aktuelle udvikling på en anden måde.

Læring skal forstås bredt. Læring sker for eksempel gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret

Vores fornemmeste opgave er at have noget på sinde i forhold til børnenes læring, at vi reflekterer over vores pædagogiske praksis og børnenes nærmeste udviklingszone. Hvordan justerer vi os i forhold til det, børnene viser i samspillet?

I Hedevang børnehave arbejder vi med planlagte forløb, i "Fra Intention til Handling" - som er en fælles arbejdsramme til understøttelse af den pædagogiske praksis.

Udgangspunktet i FITH er små (4-8 børn) læringsgrupper, hvor børnene er sammensat efter alder og udviklingsniveau. Den voksne tilpasser løbende aktiviteten og justerer sig, så det enkelte barns interesse fastholdes. I samspillet med barnet er det vigtigt at være opmærksom på barnets ønsker og handlinger, følelser og kropssprog. Til en vis grad følge barnets initiativ, og vise interesse for det, barnet er optaget af. Barnet vil opfatte, at den voksne værdsætter, dets initiativer, når der svares på dets udspil. Den voksne må skiftevis lade barnet føre an og hjælpe og understøtte barnet i aktiviteter, der udvider barnets kompetencer.

ICDP - International Child Development Program - de 8 samspilstemaer tænkes ind og anvendes i enhver kommunikation, interaktion og relation med barnet.

Der er varme og nære relationer, som udfoldes gennem tydelighed og anerkendelse i kommunikation og respons - med både voksne og børn. For os i Hedevang er det vigtigt at være nærværende, lyttende og anerkendende voksne i kommunikationen med det enkelte barn og børnegruppe. Samtidige er vi opmærksomme på de roller og positioner, som barnet tager eller bliver givet i børnegruppen.

Den voksne er følelsesmæssigt tilgængelig og viser glæde og entusiasme for samværet. Den følelsesmæssige kommunikation skaber udtryk for mange relationelle følelser: Glæde, vrede og sorg.

En spejling giver barnet selvværd. Barnet oplever og føler, at det betyder noget, at det har værdi for den voksne, det er sammen med.

4.2 Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi har i Hedevang arbejdet meget med overgange og rutiner i dagligdagen. Målet er, at børnene skal opleve hverdagen som glidende og naturlig med faste rutiner. Vi ser alle områder i dagtilbuddet og alle tidspunkter i dagligdagen som læringsmiljøer og som læringsrum. Vi oplever, at en struktureret og velforberedt voksen giver forudsigelighed, overblik og ro til at børnene kan være i flow både i leg og i læring.

Personalet planlægger forskellige temaer og arbejder med "Fra Intention Til Handling", som løbende evalueres via pædagogernes egne og via systematiserede refleksioner. Et eksempel på en rutine kunne være om formiddagen, hvor vi skal på legepladsen - at tage tøj og sko på i garderoben kan i perioder udvikle sig til en længere fordybelse i selvhjulpenhed. Her bliver garderoben et læringsmiljø, hvor der er fokus på selvhjulpenhed. Børnene øver sig sammen og den voksne er understøttende.

I dagtilbuddet tilpasser vi vores indretning til børnegruppen. Indretningen skal give mening for alle aldre. Vi laver de lege- og læringsrum, som vi kan se, optager børnegruppen, eller vi stiller et legemiljø op, som kan udfordre og inspirere. For eksempel en dukkekrog, et køkkenhjørne eller en madras til hoppeleg.

Når vi er ude, benytter vi nærmiljøets legepladser og grønne områder, steder børnene ofte kender i forvejen fra deres hjemmemiljø. Byen anvendes også som et læringsrum. For eksempel kan vi tale om trafikken og om at se sig for, når vi går tur. Vi opsøger, hvad der sker i nærmiljøet, for eksempel hvis der er kulturelle børnearrangementer på biblioteket eller Varde Museerne.

Vi bestræber os på, at Hedevang fremstår indbydende, overskuelige og opryddelige, så børn og voksne kan navigere rundt i lokalerne uden alt for mange unødige indtryk og forstyrrelser. Legetøjet fremstår spændende og indbydende, og børnene og de voksne kan se, hvilke muligheder, der er, for leg, spil og aktivitet. Vi værdsætter, at det æstetiske miljø og rummene fremstår indbydende, så både børn og voksne føler sig velkomne.

4.3 Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Hedevang børnehave tilbydes nye forældre et forbesøg, vi deltager også i overgangssamtalen med barnets dagplejer. Vores erfaring er, at det både for personale og forældre er en fordel at begynde samarbejdet på denne måde.

Forældrene er i trygge rammer sammen med fagfolk, som kender dem og deres barn, når vi skal have den første samtale. Under Corona har vi brugt Microsoft teammøder til at skabe en kontakt imellem dagplejer og børnehave, da de ikke har deres gang i børnehaven lige p.t. Dette så det barn der skal starte har set børnehaven og sin primærpædagog virtuelt. Vi har også udarbejdet en billedbog til dagplejen, der viser børnehavens rammer og de voksne de møder når de starter.

Når forældre og børn kommer ind ad døren om morgenen, vil vi gerne have, at de skal føle sig velkomne. Garderoben, hvor barnet starter sin dag sammen med mor/far, er et sted, hvor barnet stille og roligt kan få tøjet af. Herefter er det tid

til at få sagt farvel sammen med en voksen og måske en lille kammerat. Vi sørger for, at der hænger fotos af personalet et sted, hvor forældre kan orientere sig sammen med børnene.

Vi vægter den daglige dialog med forældrene i hverdagen, både om morgenen, når barnet afleveres og om eftermiddagen ved afhentning. Til generelle informationer, billeder fra barnets dag med en masse aktiviteter, påmindelser om f.eks. ferie og sygdom og besked om, at barnet hentes af andre end forældrene, bruger vi kommunikationsplatformen AULA og Tabulex. Målet med AULA er at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem en stærk, enkel, professionel og effektiv kommunikation. Aula skal både styrke og understøtte et godt forældresamarbejde via viden om barnets dagligdag, trivsel, læring, udvikling og dannelse jf. dagtilbudslovens §7. Tabulex bruges til at melde barnets komme/gå tider, ferie, sygdom og legeaftaler.

Vi afholder forældremøde én gang om året. Det vil som regel foregå som en overordnet snak om aldersgruppens udvikling og udfordringer. Vi taler ikke om det enkelte barn på disse møder. Det er ofte også på forældremøderne, at der grundlægges en fælles forståelse og kultur, som kan ses i hverdagen i dagtilbuddet. Man kan eksempelvis blive enige om at skabe en kultur, hvor børn og voksne hjælpes ad med at rydde op efter sig selv i hverdagen. En dialog om hvor vigtigt det er at alle omtaler dagtilbuddet positivt og vigtigheden at alle hilser på hinanden.

Dagtilbuddet Midt har en overordnet forældrebestyrelse, hvor hvert dagtilbud har mulighed for at have en repræsentant i forældrebestyrelsen. Der vælges repræsentanter én gang om året. Herudover har hvert dagtilbud et lokalt forældreråd, som arrangerer sociale arrangementer i løbet af året. Eksempelvis en forældrearbejdsdag i dagtilbuddet, sommerfest, forældrekafe.

Der tilbydes en opstarts forældresamtale efter 3- 6 mdr., for de ældste børn i børnehaven vil der være skoleparathedssamtale inden skolestart. Vi udarbejder i fællesskab en dialogprofil, som danner grundlag for samtalen. Der vil være udarbejdet en sprogvurdering for det 3-årige og 6-årige barn til samtalen. Herudover tilbyder vi samtaler undervejs, såfremt det giver mening for barnets trivsel og udvikling. Vi kan altid invitere vores tværfaglige samarbejdspartnere med til sådan et møde. (talehøreksulenter, psykologer, socialrådgivere, fys-og ergoterapeuter etc.).

4.4 Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Hedevang børnehave mener vi, at alle børn har en værdi i sig selv, som det unikke individ, det er. Barnet har krav på at blive mødt med respekt og positive forventninger til sin person uanset baggrund. Barnet er født med mange potentialer og lysten til at udforske verden, men udviklingshastigheden varierer fra barn til barn.

I vores pædagogiske læringsmiljø for denne børnegruppe, er det vigtigt for os, at alle børn er en del af fællesskabet, både de små læringsgrupper, i basisgruppen og det store fællesskab. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med bl.a. børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter.

Alle børn skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet. Derfor har sundhedsplejen, dagplejen, børnehaven og skolen etableret Årgangsforældre i Alslev. Hvor forældrene mødes første gang om foråret hvor deres børn er født året før. Dette for at skabe trivsel mellem forældrene, så alle føler sig som en del af forældrefællesskabet.

Hvis vi vurderer, at et barn ikke udvikler sig hensigtsmæssigt i forhold til vores pædagogiske praksis, inddrages tværfaglige samarbejdspartnere såsom sundhedsplejen, læge, socialrådgiver og PPR. Fælles for disse er, at de kan bidrage med deres ekspertise og faglighed, og det gør, at vi i højere grad kan præcisere og tilrettelægge den pædagogiske praksis, og derved give barnet de bedste rammer for at udvikle sig, dette altid i et tæt samarbejde med forældrene.

4.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhængen fra børnehave til skole er en af flere livsovergange i barnets liv. En livsovergang er kendetegnet ved, at den indebærer væsentlige forandringer i barnets liv, fordi barnets identitet, relationer og rolle ændres. En god overgang er, når der er fokus på barnets kompetencer, fællesskaber og nærmeste udviklingszone.

Gode overgange kræver tæt samarbejde og løbende videndeling mellem professionelle i dagtilbud og indskoling samt en målrettet opmærksomhed på en stærk sammenhængskraft. En fælles kultur og et fælles pædagogisk grundsyn for skoler og dagtilbud kan således medvirke til at skabe kontinuitet og sammenhæng i overgangen og dermed styrke læringsmiljøet og trivslen i indskolingen.

I Hedevang har vi som en del af sammenhængen et samarbejde med skolen, hvor vi fra medio april benytter SFOens lokaler 3-4 gange ugentlig. Dette for at give børnene tryghed i de nye fysiske rammer, samt at danne relationer til de personale på skole/SFO de skal hen til i august. I forhold til at give børnene den gode sammenhæng fra børnehave til børnehaveklasse, er det vigtigt at klasselæreren ved hvade børnegruppen har arbejdet med i løbet af det sidste år i børnehaven. Derfor sender vi blå gruppes FITH skemaer for det sidste år til skolen - derved viderebringer vi for børnene kendte lege, viden om emner og daglige rutiner de har kendskab til, så de oplever tryghed og får en succesoplevelse med deres skolestart. Der bliver afholdt et overleveringsmøde, hvor hvert enkelt barns kompetencer og særlige behov italesættes, så klasselæreren har mulighed for at møde barnet der hvor det er fra start. Forældrene indkaldes fra skolens side til et fyraftensmøde, hvor skolen italesætter de forventninger der er til deres børn og dem som forældre i barnets overgang til skolen. Børnene bliver inviteret på besøg i 0 kl. både med kendte voksne fra Hedevang og alene, for at opleve hvordan en skoledag er. Det er en forventning fra Hedevang, at der er en tilbagemelding/evaluering fra skolen til personalet på blå gruppe, til hvordan overgangen har fungeret - er der noget vi skal have justeret i vores samarbejde omkring overgangen. Hvor det falder naturligt, invitere vi hinanden til teaterforestillinger, udstillinger m.m. Lige nu arbejder blå gr og skolen på at skabe den bedste sammenhæng for børnene til skolen under covidrestriktionerne.

5 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

5.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Børnene skal delagtiggøres i det, der foregår i deres nærmiljø.

Det er vigtigt, at Hedevang støtter op om tilbud og muligheder i nærmiljøet, byen og kommunen. Dette således, at børnene oplever de forskellige læringsmiljøer og muligheder, der er i vores by og den omkringliggende natur. Hedevang er en del af kommunale og lokale arrangementer, som kan være meget forskellige fra år til år. Eksempelvis arrangerer biblioteket højtlesning, teater, pyntning af juletræ, Handelsstandsforeningen arrangerer Middelalderfest, Halloween og beder daginstitutionerne bidrage og Open Air inviterer til koncert i Arnbjergparken. Hedevang deltager i de arrangementer i Varde by der er forenelig med transporten fra Alslev til Varde. Derudover er der et tilbud til alle børn "Den kulturelle rygsæk", hvor blandt andet Varde Museerne og Musik- og billedskolen arrangerer begivenheder for alle kommunens børn. Kirken, genbrugspladsen, lokale firmaer og virksomheder, inviterer os ind i forskellige projekter, her har vi øje for en god oplevelse i børnenes nærmiljø og et læringsperspektiv, alt efter hvilken børnegruppe der deltager. Vi besøger byens skole og legepladser. Lokalt bruger vi skoven, ålegrøften, spejderpladsen og kukkemandssøen til naturoplevelser og besøg fra "Natur/kultur Varde", som kan bidrage med mange spændende ting, der foregår udenfor. Børn skal opleve, at:

Deres horisont udvides, og at de tager aktiv del i det omgivende samfund

Finde glæde ved at opleve og gøre brug af arrangementer, attraktioner mm. og derigennem have lyst til at gå på opdagelse i deres by og få ny viden om, hvad den kan bidrage med.

Kunne begå sig i lokalsamfundet og dermed få en forståelse for, hvad det kræver at opretholde et aktivt nærmiljø.

Det kræver voksne, der:

Er aktive og gør en stor indsats for at finde attraktive og givende lokalmiljøer for børnene og bruger de faciliteter, der er rundt omkring i byen eks. ture ud i nærmiljøet med vores bus.

Selv opsøger samarbejde med lokalmiljøets aktører og undersøger, hvad der er af muligheder i nærområdet for kulturelle, musiske eller fysiske tilbud.

Nyder, at bruge naturen omkring sig; er entusiastiske på børnenes, egne og kollegers vegne og som har lyst til at vise børnene muligheder og aktiviteter i vores by, legepladser, skove, stier i nærområdet.

Forældrebestyrelsen:

I henhold til Dagtilbudslovens §14-16 oprettes der bestyrelser ved alle kommunale dagtilbud, bestående af forældre og medarbejdere. Formålet, med forældrebestyrelser i kommunale dagtilbud i Varde Kommune er, at give forældrene indflydelse på deres børns hverdag.

- dette afsnit formuleres i samarbejde med siddende forældrebestyrelse efter sommerferien 2021

5.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet skal integrere fysiske, psykiske og æstetiske muligheder i de pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilrettelægger arbejdet med børnene i små grupper, så der er plads og rum til, at børnene kan trives og udvikles. Vi er opmærksomme på den anerkendende tilgang, den gode kommunikation og dialogen.

Vi er bevidste om vores rolle som medskabere til et godt miljø, hvor man som barn, forældre og ansat føler sig velkommen og set.

Vi samarbejder med forældrene om deres barns psykiske udvikling. Vi viser respekt for, at det er forældrenes børn, og at de kender deres barn bedst. Vi orienterer forældrene om, at barnet kan reagere forskelligt, alt efter om det er hjemme eller i daginstitution.

Vi forsøger at skabe orden i de fysiske rammer, så det skaber overskuelige miljøer. De pædagogiske overvejelser i indretningen af læringsrummene skal bidrage til, at børnene ikke lades i tvivl om intentionerne i de pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet (fysisk, psykisk og æstetisk) skal tilgodese børnenes fysiske og psykiske udvikling og skal altid vurderes i et børneperspektiv.

I Hedevang, lægger vi vægt på, at børnene skal opleve:

Gennemsikkelige rammer, hvor de véd, hvad de skal hvorhenne. For eksempel ved afgrænsning med tæpper, reoler og bordopstilling, som skaber klare og tydelige rammer for at bruge de pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet indeholder noget, der er en fryd for øjet, noget der appellerer til deres fantasi, noget der er genkendelig og noget som er sjovt.

at kunne udfordre sig selv i de pædagogiske miljøer, så de kan bruge kroppen på mange måder, både inde og ude.

at det psykiske børnemiljø er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance i børnenes samspil, hvor sprog og handlinger er båret af accept for menneskers forskelligheder.

Derfor har vi voksne som:

Skaber indretning og udsmykning, der virker stimulerende og inspirerende på børnene, samtidig med at læringsmiljøerne er tydelige.

Har øje for, hvad børnene har brug for udviklingsmæssigt og udviser stort engagement i etablering af zoner med udgangspunkt i en bred vifte af aktiviteter, der både tilgodeser de fysiske aktiviteter, de psykiske elementer og det æstetiske udtryk.

Skaber små rum i rummet med mulighed for aktiviteter i små grupper og fordybelse til stille leg med både børn i samme alder og på tværs af aldersgrupper.

Sætter sig selv i spil gennem deltagelse og har fokus på dannelse, relationer, respekt, tolerance og accept af forskellighed.

6 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

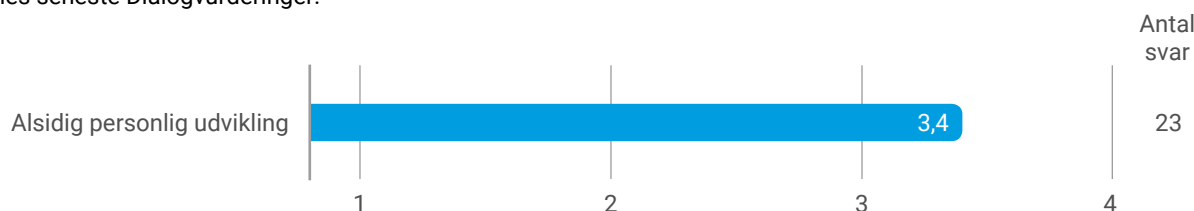
6.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Alle børn er forskellige og unikke. I Hedevang møder vi barnet ligeværdigt og med anerkendelse, da vi arbejder ud fra ICDP-principper. Vi arbejder med små børnegrupper, hvilket øger muligheden for nærvær og fordybelse. Kendte voksne, som kan levere en høj grad af nærvær og tryghed, er en vigtig del af at skabe et trygt og forudsigeligt læringsmiljø, hvor

børnene føler sig set, forstået og anerkendt som de individer, de er.

I Hedevang er målet, at børnene udvikler selvværd, robusthed og livsduelighed, samt at børnene oplever at være værdifulde deltagere og medskabere af fællesskabet.

Det pædagogiske personale har til opgave at støtte og guide børnene efter det enkelte barns kompetencer. Derved tilpasses de daglige praktiske udfordringer til det enkelte barns udviklingszone, og barnet oplever at kunne selv. I Hedevang støtter vi børnene i at blive selvhjulpne, og vi skaber rammer og forudsætninger, der understøtter børnenes lyst til udfordringer.

Vi arbejder ligeledes henimod, at børnene lærer at mærke personlige grænser og at kunne sige til og fra i forhold til disse. Børnene skal føle sig værdsatte og lære at udtrykke følelser og behov.

Børnene lærer at se hinanden, give plads til hinanden og ofte prøver de at spejle, hvad de andre gør, og dermed får de en lyst og et engagement til at deltage og udvikle egne kompetencer og grænser. Gennem støtte og guidning fra den voksne hjælper vi barnet i at kunne udsætte egne behov.

I Hedevang er forældresamarbejdet ligeledes en vigtig faktor i forhold til barnets udvikling. Vi indgår i et ligeværdigt samarbejde med forældrene. Gennem gensidig dialog har vi øje for det enkelte barns udvikling og behov.

Jeg kan selv

- Vælge, hvad jeg vil lave eller lege
- Finde spændende legetøj at lege med
- Bestemme, om jeg vil være med i en leg
- Sige og udtrykke, hvad jeg tænker og føler

Jeg kan sammen med de andre børn

- Finde legetøj, vi vil lege med på legepladsen
- Deltage i forskellige aktiviteter og ture
- Have det sjovt, grine og finde på lege
- Nogle gange bestemme, hvor vi skal hen på tur

Jeg kan sammen med mine forældre

- Vælge hvilket tøj, jeg skal have på om morgen
- Kigge i forskellige bøger, jeg godt kan lide
- Se på mine tegninger og kreative ting
- Sørge for jeg kan tilgå mit tøj.

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Deltage i de forskellige aktiviteter
- Blive hørt, når jeg kommer med forslag
- Få hjælp og støtte til at være mig selv
- Have tid og ro til at fordybe mig

6.2 Social udvikling

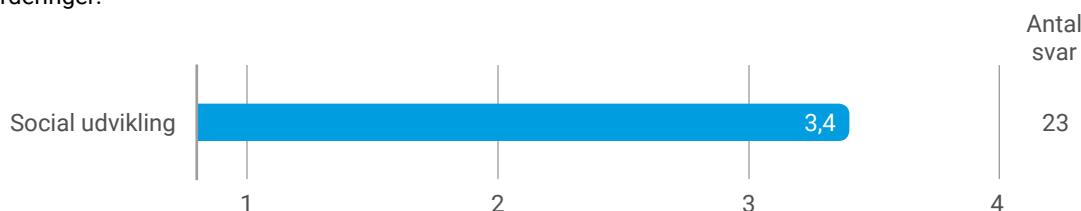
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Relationer er en væsentlig grund til, og en måde hvorpå børn lærer at føle empati. Relationer mellem de voksne, og mellem børn og voksen, som bygger på ligeværd, forståelse og indlevelse, medvirker til, at børnene udvikler selvstændighed og får medbestemmelse. Det er et mål at udvikle disse kompetencer i Hedevang.

For at alle børn i Hedevang får mulighed for at indgå i relationer og derved udvikle empati, skal vi sørge for et læringsmiljø, der sikrer, at alle trives og kan indgå i de sociale fællesskaber. Det skal på samme tid understøtte et fællesskab, hvor forskellighed ses som en ressource og bidrager til demokratisk dannelse. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at legen er et grundlæggende fundament, hvori børn lærer at forhandle, indgå kompromisser og løse konflikter. Læringsmiljøet skal understøtte børns lyst til at lege og eksperimentere.

Vi er særligt opmærksomme på, at børnene bruger os som rollemodeller. De spejler sig i vores indbyrdes forhold og omgangstone. Det er derfor vigtigt, at vi voksne har et læringsmiljø, hvor der er sammenhæng mellem det, vi siger, og det vi gør. Med udgangspunkt i ICDP sørger vi for at være i børnehøjde og fokusere på det gode, børnene gør. Vi skal fremhæve og anerkende børnene positivt og gøre mere af det, som virker. Alle børn skal føle sig set og anerkendt.

Det betyder også, at det vigtigt både for forældre og for personale, og især i samarbejdet, at vi udviser positive holdninger til dagens gang og dagens start. Når barnet bliver afleveret i Hedevang, er det afgørende for barnets oplevelse af miljøet, at samarbejdet mellem forældre og personalet bliver italesat positivt. Vi kan vise det med ord og med kropssprog. Vi bestræber os på at ønske alle børn velkommen ved aflevering, og være klar med åbne arme.

For at sikre at alle kan indgå i relationer, deler vi os op i små grupper om formiddagen. Grupperne er som oftest aldersopdelte. Således kan vi planlægge formiddagens aktivitet ud fra, hvad lige præcis vores børnegruppe har behov for. Det kan være aktiviteter indenfor alle seks læreplanstemaer, og ofte er det flere på én gang.

For at læringsmiljøet i Hedevang skal være optimalt og give rum til den vigtige leg, tilpasser vi også de fysiske rum efter

den børnegruppe, vi har. I perioder giver det mening fx at have en tilgængelig dukkekrog, hvis vi har en gruppe, der er optaget af dukke-leg. Den skal kunne skiftes ud med andet, når der opstår et nyt behov.

Som voksne har vi også en vigtig rolle i legen. Når vi har etableret et lærings-/lege-miljø, skal vi gå forrest i legen og vise børnene mulighederne, indtil de selv kan. På den måde får vi mulighed for at inkludere alle børn til at deltage i fællesskabet – også børn med særlige behov. Det er her, vi har mulighed for at støtte børnene i at indgå kompromisser og løse konflikter. Det er også her, vi kan sætte ord på, og give børnene redskaber til selv at prøve, næste gang en lignende situation opstår.

Vi bestræber os på at være nærværende med børnene hele tiden. Vi undgår helst at afbryde igangsatte aktiviteter.

Jeg kan selv

- Være sød og god mod de andre børn
- Finde på ting, der skal med i en leg
- Bestemmer, hvor og med hvem jeg vil lege
- Mærke indeni, når jeg er og har en god ven

Jeg kan sammen med de andre børn

- Finde på lege, hvor vi klæder os ud (rolleleg)
- Bygge en hule, med tæpper og puder (konstruktionsleg)
- Gøre det samme, som de andre børn gør (Parallel leg)
- Være fælles om noget med de andre børn (børnefællesskab)

Jeg kan sammen med mine forældre

- Invitere mine kammerater hjem til mig
- Besøge nogle af mine kammerater, hvor de bor
- Tage hen på en legeplads og lege
- Tale om det at være rar og sød mod andre

Jeg kan selv sammen med mine pædagogiske voksne

- Deltage i samlinger og give udtryk for min mening
- Komme med forslag til, hvad vi skal lave
- Finde legetøj og ting, vi kan lege med
- Tale om, hvordan man er en god kammerat
- Grine og have det sjovt

6.3 Kommunikation og sprog

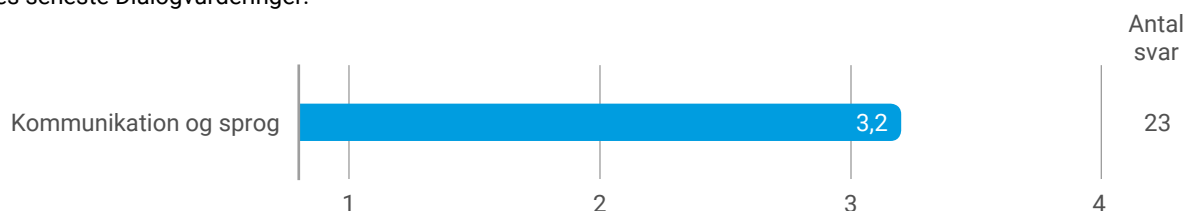
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Vi mener, at kommunikation og sprog er yderst vigtige faktorer for arbejdet med vores børn. Sprog og kommunikation skal tilegnes og udvikles i nære relationer med børns forældre, børnene imellem, og med os som det pædagogiske personale.

De voksnes tilgang til børnene har stor betydning for deres kommunikative og sproglige udvikling. Derfor har det betydning, hvordan vi taler til dem og med dem, hvordan vi giver beskeder, lytter til dem, fortæller historier, og i nogle tilfælde sætter ord på deres oplevelse af en situation.

Det er vigtigt at vi som pædagogisk personale er bevidste om, hvordan vi guider børnene i deres hverdag i forhold til bl.a. at indgå i fællesskaber med andre børn. Vi er ansvarlige for, at alle børn indgår i lege og aktiviteter for at opnå et fællesskab, der kan understøtte deres kommunikative og sproglige udvikling. Legen kan betegnes som en øve-bane for barnets nonverbale og verbale kommunikation. Derfor har vi i børnehaven Hedevang både ude og inde lavet forskellige læringsmiljøer, der er med til at gøre legen og læringen til en spændende proces. Dette indbyder til sproglig forståelse, ordforråd, samtale og kommunikation børnene imellem.

Kommunikation gør hverdagen forståelig og forudsigelig.

Vi guider børnene og sætter ord på det, der kommer til at ske samt det, vi forventer af dem. Til det bruger vi både verbalt sprog og kropssprog. Hvis vi fx siger "kom og sæt dig her", så klapper vi på sofaen eller gulvet, hvor vi sidder. Her viser vi barnet med vores kropssprog, hvad vi spørger barnet om, og siger det også med ord. I vores daglige pædagogiske arbejde bruger den voksne hele tiden sproget til at hjælpe, guide og vejlede barnet med at forstå hvad der skal ske. Således gør vi dagligdagen forudsigelig for børnene.

Anerkendende kommunikation.

Vi arbejder med ICDP. ICDP handler mest af alt om anerkendende pædagogik, men det handler også om, hvordan vi

bruger sproget. Vi møder børnene i øjenhøjde og med anerkendelse – med et venligt tonefald og et åbent og smilende ansigt. Når vi arbejder med ICDP, er vi opmærksomme på, at vi får benævnt de ting, som vi gerne vil have, at børnene skal gøre.

Sprog og relationer.

Der sker mange interaktioner mellem børnene, og vi skal som personale støtte op om deres oplevelser. Det er vigtigt, at vi medvirker og deltager i kommunikationen og samtalen omkring det, barnet er optaget af.

Vi kan styrke børnenes relationer til hinanden, når vi arbejder i grupper. Vi kan skabe fokus på samspeilet og fx inddrage alle børnene i dagligdagens rutiner. Dette gør vi ved at bekræfte og benævne de ting, vi og børnene gør. Fx ved måltidet hvor børn og voksne sidder omkring bordet, og børnene skiftes til at hælde vand op i koppen. Den voksne benævner handlingen: "Nu hælder Sara vand op, nu hælder Olga vand op". Det skaber både fokus på det enkelte barn og børnene bliver synliggjorte for alle i gruppen. Børnene tillærer sig sociale kompetencer.

Jeg kan selv

- Genkende, huske eller sige mit navn
- Lære at klappe eller stove mit navn
- Høre forskel på lyde og ord
- Tænke, føle, opleve og give udtryk for det

Jeg kan sammen med de andre børn

- Huske, finde på eller fortælle historier
- Bruge min stemme, mimik og krop
- Lege forskellige lege med bogstaver og tal
- Øve mig i at sige lyde, ord og sætninger

Jeg kan sammen med mine forældre

- Tage på biblioteket og låne bøger
- Vise alle mine forskellige følelser
- Kigge i en bog eller en iPad og få ny viden
- Øve mig i at sige forskellige ord og kende tal

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Høre rim og remser og en masse ord
- Læse/dialogislæsning i forskellige bøger
- Lytte til historier, fortællinger, musik eller se film/små videoklip
- Fortælle eller tegne historier
- Synge sange og sanglege

6.4 Krop, sanser og bevægelse

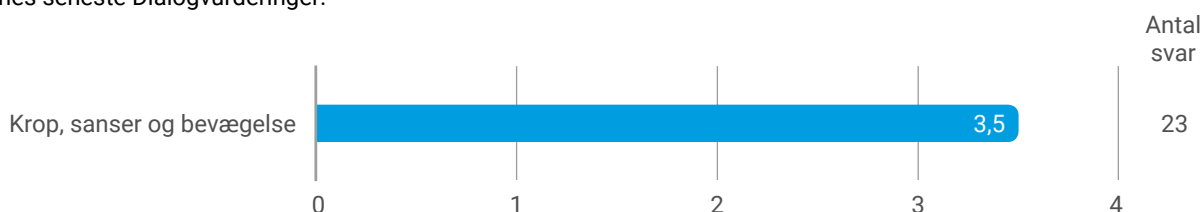
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Bevægelsesaktiviteter understøtter børnene i at forstå og mestre deres krop. Herigennem udvikler de deres motorik, udholdenhed, styrke og koordination. Vi bestræber os på at lave aktiviteter, som giver børn med forskellige forudsætninger mulighed for at deltage.

Børn har brug for fysisk udfoldelse. Derfor skal der være plads til, at børnene kan løbe frem og tilbage på legepladsen, lege vilde lege og sanglege og prøve kræfter med hinanden sammen med de voksne.

Børnene arbejder med forskellige motoriske udfoldelser, som er alderssvarende for de børn, man har i sin gruppe. Børn, som får lov til at bruge kroppen, lærer både den og sig selv bedre at kende, tør kaste sig ud i mere og får derved også mulighed for at opleve flere succeser end børn, som ikke tilbydes samme bevægelsesmæssige udfoldelsesmuligheder. Børn, som er i god fysisk trivsel, får desuden gode forudsætninger for et voksenliv i fysisk trivsel.

Det betyder, at vi i Hedevang er opmærksomme på at tilbyde børnene forskellige muligheder for at bruge kroppen og sanserne i løbet af dagen – både i leg og i mere strukturerede læringsituationer både ude og inde.

Det gør vi fx ved at indrette læringsmiljøet og tilrettelægge aktiviteter, som indbyder til forskellige sensoriske oplevelser (sandkasseleg, motorikmiljø med forhindringer, man skal krybe, kravle, over og under, hængekøje, tilbyde leg med vand, mudder og modellervoks, bruge forskellige former for lyd og musik, bage osv.).

Vi indretter rum og tilrettelægger aktiviteter, som giver børnene lyst til og mulighed for at bruge og udfordre kroppen aktivt.

Vi er også opmærksomme på, at tilbyde aktiviteter, som giver børnene lyst til og mulighed for at give kroppen ro (stillerum, mindre legekrege, i forskellige aktiviteter ved bordet og ved børnemassage).

Vi tilrettelægger læringsforløb og aktiviteter, som giver børnene en grundforståelse for kroppens behov og funktioner (fx ved at arbejde med forskellige sundhedsaspekter, motion, sund/usund mad og miljø)

Jeg kan selv

- Mærke og bruge min krop
- Se, høre, lugte, smage og føle
- Bestemme over mine kropslige grænser
- Smile, grine og græde med mit ansigt

Jeg kan sammen med de andre børn

- Kravle, gå, hoppe, hinke og løbe
- Bruge mine sanser og min krop i forskellige lege
- Være på legepladsen og bevæge mig

Jeg kan sammen med mine forældre

- Gå ture, løbe eller cykle
- Tage hen på en spændende legeplads, i skoven, ved bæk eller på heden
- Bevæge mig, hvis vi er på en udflugt
- Smage på og spise forskellig slags mad

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Deltage i aktiviteter, hvor jeg bruger min krop
- Være udenfor og mærke vejret
- Gynge, rutsje, snurre og cykle på legepladsen
- Bruge og lære min krop at kende på mange måder

6.5 Natur, udeliv og science

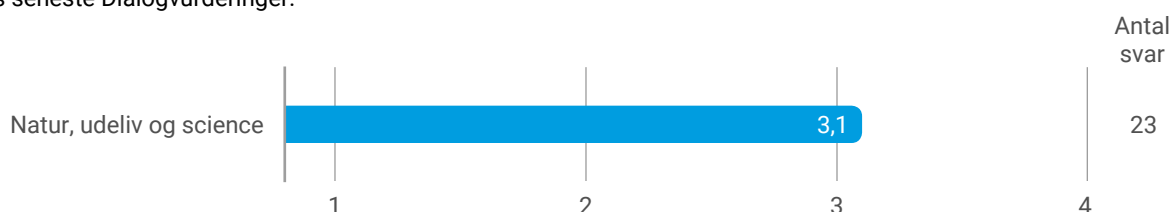
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemetoder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø. Naturoplevelserne og erfaringen får de gennem leg, hvor de sanser og oplever i naturen. Her udfordres de både kropsligt og mentalt, og de lærer at færdes i

naturen med respekt, hvor de oplever sig selv som en del af naturen. Børnene erhverver sig viden om naturen og oplever glæde og sjov i naturen med alle sanser og oplever den som inspiration og rum for leg, oplevelse, udforskning og viden.

Vi prioriterer, at børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø. Vi griber de naturlige situationer i dagligdagen til at snakke med børnene om naturen i og omkring Alslev.

Vi har en stor og spændende legeplads, hvor der både kan findes regnorme, sommerfugle og andre insekter. På tarzanbanen får børnene lov til at lege i naturen som står uberørt.

Børnene har mulighed for at udforske og undersøge naturen på egen hånd. De skal have lov til at lege, bygge og fordybe sig, hvor der er mere plads og andre muligheder og sanseoplevelser. Det er de voksne omkring børnene, der skal skabe disse muligheder.

Sammen med børnene er vi interesserede i naturen, vi fortæller, stiller spørgsmål og genbesøger - genkendelsen er

betydningsfuld og skaber gode lege og fordybelse. På vores ture i naturen lære vi hvordan vi skal passe på den. I dialogen er vi optagede af naturen. Vi snakker med børnene om vejrfænomener f.eks. sol, blæst, regn, torden, regnbue og årstider. Sammen læser vi bøger og bruger iPad'en til dialog om dyr, naturen, universet og science med børnene.

Jeg kan selv

- Se, føle og opleve de forskellige årstider
- Mærke vejrfænomenerne på min krop
- Bruge sanserne til at opleve naturen
- Lege, eksperimenter og undersøge forskellige naturmaterialer

Jeg kan sammen med de andre børn

- Være udenfor på legepladsen eller i naturen
- Lege og eksperimenter med vand
- Høre og se på alle mulige forskellige fugle
- Finde og tælle smådyr, planter og blomster i naturen

Jeg kan sammen med mine forældre

- Samle kastanjer og lave dyr ud af dem
- Fjerne ting, der ikke skal være i naturen
- Besøge en bondegård eller tage i zoo
- Gå hen på en naturlegeplads, i skoven, ved bækken eller på heden og lege

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Tale om og undersøge de forskellige årstider
- Tælle og kategorisere fx planter og dyr
- Lave eksperimenter med naturen og opleve science i børnehøjde
- Kigge i bøger og på iPad om natur og dyr

6.6 Kultur, æstetik og fællesskab

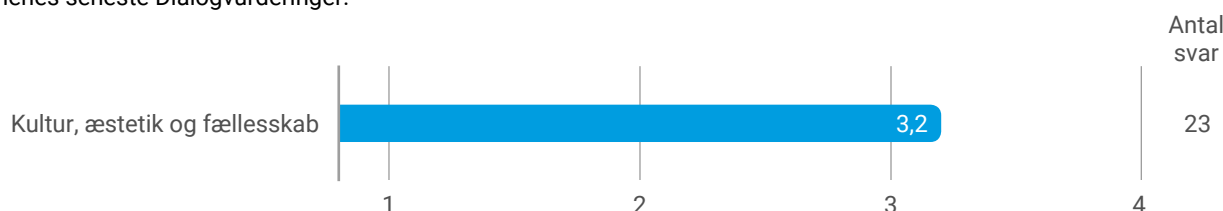
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Det pædagogiske læringsmål (for de 2,10-6-årige børn) skal understøtte, at alle børn indgår i forskellige, ligeværdige fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Derudover skal det pædagogiske læringsmiljø understøttes, så alle børn får kulturelle oplevelser både som tilskuere såvel som aktive deltagere.

Deres engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed skal stimuleres, så børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, samt have mulighed for at bruge deres sanser via musik, tegning, dramatik, naturen osv., således der opstår et fællesskab, hvor børnene ser sig selv i forhold til de andre børn, udfordrer deres sanser og krop stimuleres.

Kulturen i Hedevang afspejles af, at vi arbejder i mindre grupper, så ofte vi kan. Når vi arbejder i de mindre grupper, bliver der dannet et lille fællesskab, hvor hvert barn finder tryghed til at turde udtrykke sig i form af grin, snak, fagter, tegn, mimik osv. Roen og trygheden gør, at børnene bliver nysgerrige på hinanden, og tør kaste sig ud i nye lege og derigennem opstår venskaberne så småt.

De små grupper og fællesskaber er medvirkende til, at barnet bliver opmærksom på, at der er andre børn, og at de er del af et større fællesskab. I fællesskaberne oplever børnene andre kulturer, de lærer at give og tage plads i et fællesskab, de lærer at samarbejde og rustes til at kunne tåle og give modstand. Vi støtter børnene i at give udtryk for egne følelser og meninger, samt at lytte til andre, hvormed børnene lærer at følge fælles "spilleregler".

Pædagogen indtager altid en understøttende rolle, hvor vi tilbyder børnene at kunne udfolde sig kreativt og kulturelt, og giver dem plads, tid og rum til fordybelse og nærvær i den kreative proces. Dette sikrer vi ved at give børnene adgang til

materialer og redskaber til inspiration, i form af naturen, modellervoks, maling osv.

Selvhjulpethed er en vigtig kultur i Hedevang og en stor del af det pædagogiske arbejde. Vi støtter børnene, så de får troen på deres eget værd. Det sker gennem hverdagens rutiner og praktiske gøremål. Fx skal alle børn vaske hænder inden spisning og ved toiletbesøg. Det har en praktisk funktion, idet det nedsætter smitterisikoen og holder hygiejnen i top. Men når børnene vasker hænder, får de desuden en større kropsbevidsthed, de får lov at bruge deres sanser, og de oplever et fællesskab omkring det at vaske hænder.

Vi har de årtidsbestemte traditioner i Hedevang som fastelavn, påske, sommerfest, bedsteforældredag og julehygge/julefest. Ved at vi holder fast i traditionerne, er vi medvirkende til at give børnene en fælles kultur, hvor traditionerne er integreret. Dermed føler børnene, at de er en del af noget specielt og del af et større fællesskab i børnehaven.

Jeg kan selv

- Opleve verden og livet omkring mig
- Se på billeder, kunst, huse, mennesker og dyr
- Kende min identitet, familie og baggrund
- Sanse, bruge min fantasi og være kreativ

Jeg kan sammen med andre børn

- Være en del af fællesskabet med de andre børn
- Bruge min fantasi, tegne og male
- Kigge i bøger med kunst eller eventyr

Jeg kan sammen med minde forældre

- Gå på museum og se på malerier
- Se teater, tegnefilm eller børnefilm
- Opleve nye steder med nye kulturer

Jeg kan selv sammen med mine pædagogiske voksne

- Få tryghed, omsorg, nærvær og hjælp
- Se forskellig slags kunst og kultur
- Bruge for eksempel en iPad til at finde ny viden
- Være eksperimenterende og skabende

7 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

7.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Målet er, at vi får systematik omkring vores evalueringskultur i Hedevang, hvor vi løbende reflekterer over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø, med det pædagogiske grundlag fra den styrkede læreplan som bagtæppe, kan udvikles i dagligdagens rutiner, lege og aktiviteter.

Der afholdes løbende refleksionsmøder og refleksionsteam møder i arbejdet med fra Intention Til Handling. Formålet med møderne er til enhver tid at sikre sammenhængen mellem læringsmiljøerne og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Det pædagogiske personale evaluere løbende med deres kollegaer over læringsgrupperne, som medtages til refleksionsmøderne.

Evalueringskulturen i Hedevang skal understøtte, at det pædagogiske personale udvikler en faglig, selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af den pædagogiske praksis. Den faglige og selvkritiske tilgang skal bidrage til, at det pædagogiske personale får øje på deres praksis, tænker over den og ser mulighederne for at justere, hvis der er behov for det, hvilket i sidste ende skal udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis.

Det pædagogiske personale i Hedevang er undersøgende og bruger data, så de løbende får ny viden, som de kan bruge til at kvalificere det pædagogiske arbejde og tilpasse det til den aktuelle børnegruppe. Vi har en evalueringskultur, hvor vi samler op på og lærer mere om det, der fungerer godt hos os og på, hvad vi gerne vil videreudvikle.

Vi vil være bevidste om, hvad vi har på sinde med børnene og hvad formålet er, med det vi gør?

7.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Hedevang vil på pædagogisk dag arbejde med selvevaluering 2019 i plenum og i små grupper. Hvor vi vil bruge refleksionsspørgsmålene over de data og refleksionsskemaer vi løbene har indsamlet og bearbejdet - dette så vi er bevidste om, hvad har vi på sinde og hvad formålet er, med det vi gør. Dette så vi hele tiden er i udvikling og skaber de bedste rammer for trivsel, læring og udvikling hos børnene.

8 UDVIKLINGSPLANER

Arbejde målrettet med sammenhæng fra børneshave til skole 2021-2022	
Sammenhæng	Vi har et godt samarbejde med skolen omkring sammenhængen fra børneshave til skole. Vi sender vores FITH skemaer til børneshaveklasseleder i foråret, så hun kan se hvilke emner børnene har arbejdet med ift. trivsel, udvikling, læring og dannelse. Inden Corona var vi er løbene på besøg på skolen og børneshaveklasselæreren er på besøg hos os - dette håber vi kan lade sig gøre i 2021/2022. Dog ønsker vi at blive skarpere i, at sammenhængen kobles på legene læring. Derfor har vi sagt ja til at deltage i et projekt i samarbejde med Alslev skole, der hedder legende læring i samarbejde med KL og LEGO. Hvor vi som fagprofessionelle og forældrene bliver dygtigere til at samarbejde omkring børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i sammenhængen fra børneshave til skole via legende læring.
Mål	At vi fagprofessionelle bliver dygtigere i vores samarbejde omkring legende læring i sammenhængen fra børneshave til skole og at vi bliver dygtigere til at inddrage forældrene.
Tegn	At børnene er i trivsel og udvikling når de mærker der er en sammenhæng mellem børneshave og skole via legende læring.
Tiltag	At deltage i et kommunalt projekt med KL og Lego i samarbejde med Alslev skole og forældrene omkring legende læring i sammenhængene overgange fra børneshave til skole.
Evaluerings	Vi har læringsdage og aktionslæringsdage med efterfølgende evaluering af Søren Smidt - Rambøll laver et interview inden vi starter rigtigt op i maj 2021 - Rambøll besøger institutionen i sommer 2022 og evaluere projektet med de medarbejdere der er involveret.
Hvem gør hvad	Rambøll har lavet et interview med de tre medarbejdere der skal være en del af projektet på blå - dette er gjort i Maj 2021. Rambøll har lavet et interview med lederne de steder hvor man arbejder med projektet sammen med dagtilbudschefen, skolechefen og Direktør for børn, læring og job - dette er gjort i Maj 2021. Play-Hero uddannelse for en af medarbejderne d. 24-26 august 2021. Læringsdag for pædagoger, lærer og ledere d.8 september 2021. Kickoff arrangement for forældre, en medarbejder til den gruppe børn der deltager d. 8 september. Co-Creationdag for enkelte forældre og en medarbejder d. 15 september. Læringsdag 1 med Søren Smidt for tre medarbejdere, medarbejdere på skolen og ledere d. 22 september 2021. Aktionslæring med Søren Smidt for de tre medarbejdere, leder og børnene på blå gruppe d. 18 november 2021. Læringsdag 2 med Søren Smidt for tre medarbejder, medarbejdere på skolen og ledere d. 2 februar 2022. Aktionslæring med Søren Smidt for de tre medarbejdere, leder og børnene på blå gruppe d. 21 april 2022. Fælles afslutning for alle deltagerne, vidensdeling, resultater af årets arbejde, skriftlige praksisbeskrivelser præsenteres og der ligger op til fælles refleksion d. 15 juni 2022. Rambøll besøg Juni 2022. Afslutningsseminar d. 27 september 2022.

Inklusionskortlægning 2022.	
Sammenhæng	Vi kan altid blive dygtigere til at skabe relationer til børn i udsatte positioner, så de oplever trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi kan se, når vi bruger relations cirklen fra ICDP, at vi spotter de sårbare børn og det har en effekt at udarbejde handleplaner i samarbejde med forældrene.
Mål	At systematisere vores arbejde i at se børn i udsatte positioner.
Tegn	At alle børn er i trivsel og udvikling samt alle har mindst en voksen de er trygge ved.
Tiltag	Vi vil få guidning, vejledning og hjælp til at inklusionskortlægge alle børn i Hedevang af Marianne Gammelby.
Evaluering	Vi skal have opfølgning på de handleplaner der udarbejdes med Marianne Gammelby.
Hvem gør hvad	Vi inklusionskortlægger i marts april 2022 og Daglig leder planlægger forløbet sammen med Marianne